

ali sudac je našao da mora ovo pitanje tako riješiti kako bi ograničio "pomorsku opasnost" koju predstavljaju brodo-vlasnička društva registrirana u državama koje nemaju veze s iskorišćivanjem broda, i kod kojih nema drugih osoba protiv kojih bi se uspješno mogla osobna tužba upraviti. Drugo pitanje je od općenitijeg značenja, pa kolikogod je sudac distinguirao slučaj "Donoghue v. Stevenson" /1932/, treba reći da nije sigurno da će njegovo shvaćanje ostati na snazi i pred višim sudovima. Međutim moglo bi se desiti i to da viši sudovi iz drugog razloga zauzmu drukčije stajalište, polazeći od toga, kađ pravo precedenata /"case law"/ ne daje siguran odgovor, da postoji razlog za tužbovni zahtjev, ili da zauzmu drukčije stajalište o pravilima postupka. Končno nije vjerojatno da će viši sudovi mijenjati sučevu izreku da je prvotuženoj izvan vremena dostavljena tužba, jer sudovi nerado diraju u sučevu diskrecionu ocjenu ako je valjano obrazložena /v. votum Lorda Denning-a M.R. u Ward v. James, 1965 u LLIR 1965,1, str.146 i d./.

E.P.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 14.XII 1964.

Sté Ouest africaine d'entreprise
maritime /S.O.A.E.M./ c/a Cie gé-
nérale d'assurances i 15 drugih
osiguratelja i Sté navale de l'Ouest
/S.N.O./

Lučki stivađor - Iskrcaj tereta - Klauzula u teretnici na temelju koje iskrcaj uvijek vrši zapovjednik ili agent broda na trošak i rizik tereta - Stivađor koji je ujedno i agent broda može se pozivati na klauzule teretnice - Pod uvjetom ove klauzule takav stivađor koji je prekrcao teret na maonu ne odgovara za štetu nastalu potonućem maone iz nepoznatih razloga

U luci iskrcaja prekrcao je teret cementa na maone. Jedna maona, čiji je zakupnik bio stivađor, i na kojoj je bio ukrcan dio tereta, iz nepoznatih razloga potonula je tokom noći. U sporu koji je povodom toga nastao, osiguratelji tuže brođare i stivađora za naknadu isplaćene osigurarine. Drugostepeni sud je brođare oslobodio, smatrajući da je prema njemu nastupila zastara, a stivađora obvezao na naknadu štete. Apelacioni sud je, preinačujući presudu prvostepenog suda, stao na stajalište da je, prema čl.1384 francuskog građanskog zakonika, stivađor bio dužan dokazati da je šteta nastala slučajem, ili višom silom, odnosno nepredvidjenim

i neotklonivim djelom treće osobe. Budući da to nije uspio dokazati, dužan je nadoknaditi štetu.

Kasacija je ukinula drugostepenu presudu i stvar vratila na ponovno raspravljanje iz ovih razloga:

S jedne strane, kaže sud, stranke su u teretnicu unijele klauzulu da će "iskrcaj, čuvanje i primanje robe uvijek biti izvršeno od strane zapovjednika ili agenta broda na rizik i trošak robe, prema tarifama i običajima svake agencije u luci odredišta." S druge strane stivađor je bio agent broda, i prema tome može se pozivati na klauzulu prijevoznog ugovora navedenu u teretnici, a koja klauzula ima učinak da stranku oslobađja dužnosti navedenih u čl.1384 francuskog građanskog zakonika. Prema tome treba ispitati razloge potonuća maone.

/DMF, 1965, str.207/

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 9.I 1964.

Zapovjednik broda Italo-Marsano
c/a Sté nouvelle des appareils de
Rouen, tvrtka Grande Carue

Oštećenje broda povodom iskrcaja tereta - Naknada štete za gubitak vremena broda - Stivađor koji je skrivio ovo oštećenje odgovara samo za ono vrijeme koje je brod izgubio u luci iskrcaja, a koje je duže od vremena odredjenog za iskrcaj po ugovoru o prijevozu - Vrijeme izgubljeno za popravak broda pada na teret stivađora samo onoliko koliko je bilo potrebno da se popravi šteta koju je on skrivio - Stivađor ne odgovara za vrijeme kad je brod bio na brodogradilištu za izvršenje drugih popravaka uključivši i produženje klase, i ako su za to vrijeme bili izvršeni radovi popravka broda za koje je on odgovoran

Prilikom iskrcaja iz broda u luci Rouen na brod je pao teški komad i teže ga oštetió. Stivađor priznaje svoju krivnju i platio je štetu popravka koja nije medju strankama ni sporna. Stranke se spore o naknadi izmakle dobiti prouzrokovane produljenjem boravka broda u luci iskrcaja i njegovim boravkom u brodogradilištu. Stivađor je tužio brođara za utvrđjenje da svota koju on nudi u svrhu likvidiranja štete iz ovih naslova odgovara izmakloj dobiti i da je kao takova primjerena. Radilo se o svoti od 1,624.611 lira. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu.